

T r a v e n.

Tebi moj Traven!

Zemlja nevesta
Spet se budi,
Suknjicu zimsku
Strani potega,
I te slavi.

Smeja se tebi
Lepih vijolic
Blagi zarod,
Kadar jih najde
V tamnej samotě
Solčni zahod.

Potoku reci,
Da se ledene
Plošče znebi,
Doli po šteně
Sivga skalovja
Zopet šumi.

Ako na hribah
Snegí skopniju,
Slišimo spet
V starimu gnjezdě
Ptice domače,
Lastovce pet.

Skaka po gojzdě
Starga jelena
Sinčik vesel;
Tudi pastir bo
Bele ovčice
Pasti začel.

Pridna bečela
Že po planjavi
Skerbno ferfra;
Rožce poskuša,
Dokler se sladke
Rose navda. —

Vse te pozdravlja,
Miljen mladenčik,
Naših dolin!
Lej že objema
Verbicu mladu
Zelen beršlin.

Blagi mladenči,
Puncike lepe
Tebi pojo,
Rečejo skupaj:
O, ko bi nikdar
Zime ne blo! —
Poženčan.

Zadnja vojna cara Zolimana.

(Dalje)

Po dolgem boju so Turki v posesti starega mesta, pa zastoj je njih prizadeva, tudi v terdnjavo ob enem s posadko pridreti. Zrini zapre vrata i v notranjem mestu junake zbere. Žalosti se mu hoče serce vtopiti, polovica začetnega števila jih manjka. — —

Čudno se mora vsakemu zdeti, da v taki nadlogi Sigeta, le poskusa ne vidi, da bi se v pomoč obleženi terdnjavi prišlo. Zgodaj je sicer Maksimilian premenjenje sultanovega naklepa pozvedel, pa to premenjenje, mesto ga v veči delavnost spodbosti, mu je le priročna okolišina,

brez nevarnosti pri Rabi stali, svojo vojsko ogledovati i se mogočno ponašati. Večkrat pridejo njegovi vodji v posvetovanje skupěj, pa razun Švendi-ta ni skor enega, ki bi se v častiteji krepkejši sklep povzdignuti mogel. Misel enih je, se hipoma bližnjih mest, ki so skor brez turške posadke, polastiti; drugim se še to prenevarno zdi. Njih mnenje je, pri Rabi ostati i poročil od izločnih dogodb iz juga pričakovati, ali jasneje rečeno, posadko Sigeta i nje hrabrega vodja v nemar pustiti. Bi se bila avstrijska armada takrat, ko so se Turki zastoj nad starim mestom vpirali, približala, ni bilo dvombe, da bi bili neverniki ali naglo odrinuli, ali pa, bi se bili hotli v boju poskusiti od spredej z Avstriani, od zad s posadko napadeni v bitvi omagali i osoda Sigeta bi bila drugačna postala. Pa ne v sercu cesarja še v sercu vodjev ni bilo svete misli, ki jo je tisti junak iz starih časov izrekel, da je boljši le enega soderžavljana oteti kakor celo sovražno mesto končati.

Ni se toraj čuditi, da Turki skoraj povsod premagujejo, i clo tam, kjer jim veči število vragov nasproti stoji. Tak posilijo tabra Jenö i Vilagoš-var; imenitno terdnjavo Julo preda vodja posadke Kerečin po imenu. 15.000 nevercev se zbere med Tiso i Donavo i vihra moré, žgé i končaje Žigu Zapoliu na pomoč, ki ga pogumni Švendi pritiska. Nadloga, ki jo ti divjaki napravijo, je tak velika, da se clo terdoserčni Žiga zagrozi i zopet svoje nečloveške pomočnike odpošlje. Vse te nesreče vojsko pri Rabi le malo predramijo, samo en oddelek se vzdigne, da bi se Stolnograda polastil. Pa pripravljeni Turki ga odtirajo, iz vesoljnih borišč se glase poročila sramote, le na Siget se ozera Evropa s stermenjem i čudenjem o nadčloveški junakosti Zrinita, pa tudi s trepetom o njega prihodnji, brez dvombe slednjic prestrašni osodi.

Vdobljenje starega mesta se je moglo slasti razumu i marljivosti Ali-portuga pripisati. Brez zavida spoznajo to i vodji i Zoliman sam; zatoraj ga ta pred celo vojsko poslavi, i mu podari 10.000 jašper ne v plačilo za zasluge, temuč v zagotovljenje veči časti, ki ga čaka. Zvestega služabnika ne napne zadovoljnost cara v napuh, temuč ga le še v ognjenejo marnost i prizadevo spodbuja. 20. avgusta že nastavi tope na ozidje »terdnjave« i začne iz vsih tak grozovito streljati, kakor se še noben turšk ne keršansk vojšak do tistega časa ni slišati spomnil. Ušesa so glušele; zvoniki i stolpi se v podlagi potresali; zidovi sem ter tje se zibali, vsak trenutek v nevarnosti pada. Pa še premalo se zdi to Ali-portuga silovitemu duhu, on ukaže tope bliže privleči i se sam, da bi se nagleje zgodilo, od topa do topa podaja. Krog i krog njega žvižgajo krogle, ki iz nasipov terdnjave po širokem tabru lete. Vender Ali-portug jih zaničuje, hodi okoli, svari, opominja, spodbuja i sam poprijema, dokler tudi njega težka roka osode zadene. Ko se ravno proti zidu oberne, priverši goreča krogla, mu odbije brado i spodnjo čeljust i on se zverné v kervi i bolečini v omotico smerti. Tak zgubi turška armada nar boljšega vojščaka, Zoliman nar marnišega sluga, posadka nar hujšega vraga. Vender preveč pašev se trudi ga namestiti, i kar zgubi sultan z Ali-portugom, mu postane zdaj Mehemet Sokolović, čiga rodovina je na Hrovaškem domovala, čiga vera je pred keršanska kot drugih rojakov bila, ki je pa pötem vskok i nar serditeji boritelj proti tej veri postal.

Vender Zoliman se storjene zgube spomné i še na veči mislé, ki bo brez dvombe terpeti, sklene, rajši z lestjo i prigovori vstrahovati, kakor silo skušati. Sreča mu je tudi po godu i mu nar boljši priložnost

podá. Zrinitov sin je bival pri Rabi, pa njegovega trombarja i zastavnika so sovražniki vlovili i ju v tabor sultanov pripeljali. To vjetbo porabi Zoliman i sporoči Nikolaju, da je z zastavnikom i trombarjem tudi njegov sin ujet, ki zapade smerti, ako se za odkupo Siget ne da. V veči zagotovljenje tega se tik terdnjave bandero Zrinovega sina razpne i njegov trombar bobná po ukazu cara posadki dobro znani „stopaj“, ki je bil pri trumi Zrinoviča v navadi. Več ne dvomi zdaj posadka o resnici prestrašnega čina i v Zrinovem sercu se začne bojevanje, silniše od unega s sabljo i kroglo. V kakem strahu mora biti predragi sin, nevarnost mu tlači smertni pot iz vsih luknjic života, i on je otet, ako se terdnjava izroči, ki se dolgo časa tak ne more braniti, ki v kratkem poginu zapade. I vender kaka sramota, grad brez nar hujšega vpora izročiti, enemu prednost pred občinstvom dati, varstvo sinu nad varstvo časti, imena, keršanstva i človeštva postaviti. Take razmere pokažejo pravega junaka, ki je več kot bojniki, kar zamore tudi hudodelnik i tolovaj biti. Slava Zrinitu, da je skušnjo dostal! on daruje sina i voli nevarnost i boj; od zdaj je hrabrost, ki jo na borišu skazuje, tudi posvečena, on neha človek i oče biti, da zadosti viši dolžnosti. Naše sočutje za njega se tim več vikša, kolikor pred ga zgubiti imamo.

Viditi, da lest ne zda, ne obupa Zoliman, svojega namena s pregovorom dognati. Več listov verže po pušicah v mesto, ki so polni nezmeranih obetov, ako se mu Siget prepusti. „Posadka ima bogato obdarjena biti, vse kar koli ji volja doseči, z nar veči častjo, bandera, tope, vse orožje obderžeča iz mesta iti, Zrini sam samostojen vladar i kralj Horvaškega i granice postati.“ Tudi še več družega je bilo obljubljenega, kar le serce mikati i sebičnost vabiti more. Vender posadka prisegi mož beseda ostane i Zrinitu obeti le zaničljivo posmehovanje store. On, ki je bil nar dražše, kar narava ponuja, lastnega sina, zgubiti pripravljen, bi zamogel zdaj po krivični, s pomočjo vragov svoje vere i domovine pridobljeni posesti segati!

Sultan, tak sramotno v svoji misli prekanjen, se v strašni nespravljivi serditosti vzdigne i priseže, ne pred počivati, dokler zadnji iz posadke diha i se grad v prah i pepel ne poruši. Zopet peljejo paši trume proti zidu, ki spočite z novim ognjem zagrabijo. Pred vsimi naprej gre Sokolović, pa nima se slava njegova tega dne (bilo je 26. avgusta) zvikšati. Sto jezer Turkov pade ob enim na zid, vsak se peha prvi na nasipu bandero polomesca postaviti; že spleza eden tu i tam zopet eden na verh i vriskaje: „Ala, Ala! en bog je le i Mohamet je prorok njegov“ sveto zastavo na ozidje postavi. Pa zdaj prihiti Zrini i njegovi vojščaki, prederzni Turki so razsekani, njih bandera pleni znamnja keršanskega poguma postanejo. Vnovo pa se zažene paša Egiptovski nevžugani Ali, proti zidovom i pelje trume k napadu. Zastónj! krogla prižvižga i svinec mu v razkačenem sercu tiči. Neprenehoma gromi pokanje topov, ferčanje pušic i hrup bojevavcev. Zdi se, da vsak mož posadke sto junakov namesti, dela se godé, ki jih ne prejni ne pozneji svet ne pozná. Preden še mrak napoči, je boj tega dneva izločen, več kot 100.000 Turkov zbeži trepetaje pred 1000 možaki posadke! —

Drugi dan vladuje v tabru i terdnjavi mir le včasi se čuje pok kacega topa, ali tam ali tukaj spušenega. Ravno to terpi skoz tretji i četerti dan. Janičari napravljajo med tem stolpe, jih prepno s kožami i jih z volno natlačenimi žaklji zavarjejo, da bi se jih ogenj, ki bi ga

posadka metala, ne prijel, i jih topove krogle ne razbile. Vendar pravi uzrok mirovanja ni ta naprava stolpov, temuč vraža Turkov, ki so jo tudi stari Rimljani imeli. Menili so namreč Mahometani, da so nekteri dnevi v letu, o katerih jih gotova sreča pričakuje. To so bili taki dnevi, ko se je v prejšnjih časih že kaka bitva po volji končala. Tak dan je bil tudi 29. avgusta. Ta čas se je Beligrad zmagal, bitva pri Mohaču bojevala, glavno mesto Ogerskega podalo. Enako srečo upajo Turki na ta dan tudi zdaj pri oblegi Sigeta. Od tod njih trojednevno mirovanje. Ko tedaj srečonosni dan pride, se vzdignejo vragi i z mislijo gotove, nebesomi samimi obljubljeni zmage k napadu korakajo. Dvakrat silen boj tedaj pričakuje posadke, oni se imajo z vojsko biti, ki jih sto i stokrat z množico prekosi i ta vojska je zraven naravnega poguma še z vražo nadušena, ki zamore clo strahljivca za en čas srčnega storiti. Pa ogenj, ki v sercu Zrinita i njegovih vojščakov plami, je močen dovolj, tudi to dvojno silo dostati. Kakor skale stoje na ozidju, i kolikor vragov se proti tem skalnatim možem zaleti, padejo razdrobljeni i razsekani i se v prahu razgrudijo. S strašno zgubo, več kot jezer bratov na borišču pustivši, se vernejo na večer preplašeni, i v svoji vraži prekanjeni neverci v svoj tabor. Pa od tistih dob ni več pokoja obleženim. 30 i 31 avgusta, 1., 2., 3. i 4. septembra se neprenehoma kri prelaka; po sedem napadov i včasih še več se dan za dnem na terdnjavo poskusi; nikdar si uho pred pokanjem pušk, gromenjem topov, žvenkom sabljic ne počije; i serditost rase še vedno po izločenju razdražene druhali brenenē — pa vedno le se brani Siget i se sila odbija. 2. septembra začno Turki tudi zemljo podkapati, da bi zdolaj prerinili, kar jim zgoraj ne steče. Nobenega v tem umetnega moža nima Zrini, ga podkopačem nasproti postaviti, pa tu prekamnita, tam premočirna zemlja overa vragē, da bi zamogli po tej poti namene doveršiti. Tak pride po neprenehnem napadu i odbijanju 5. septembra, tak za osodo terdnjave, kot za turško carstvo prevažen.

Že 4. septembra se je čutil sultan Zoliman bolehnega; terla ga je starost, zraven je pritisnula ali griža ali kuga, naj bolj pa otožnost nad toliko sramotno zgubo i nesrečo, ki ga je pri Sigetu zadevala. On ostane v svojem šotoru na gorici i pošlje od tod nevoljen Sokoloviću list z besedami: »Še ni izgorel ta dimnik (sigetska terdnjava) se še vedno ne glasi tromba zmagovite vdobitve?« Kakor Hampsam bega pri Dravi, vžge tudi velkega vezira to jezno uprašanje, i kar je uni dognal, je doveršil z nezmernim trudom tudi Sokolović zdaj. Še enkrat zbere armado i ukaže vesoljnim peš trumam ob enim na zidovje poskusiti, topničarjem pa ognjene krogle i goreče pušice v terdnjavo metati. Še stoji posadka nevžugana, še ni enega vraga na zidu, še se odvrta napad za napadom krepko i zmagovito, kakor popred do tistega dne: zdaj pade v terdnjavo žar, goreča pušica se vsadi i potem še druga i tretja, pokazuje se plamen i prestrašen vihar se s sovražniki združi. Zastonj je gasenje z vodo, zastonj podiranje, v kratkem se razširi ogenj čez i čez po vunajni terdnjavi. Od zad cvilenje i vihanje ognja, od spred serditega vraga se bojuje posadka z obupnim pogumom i stotine Turkov pod njeno roko popada. Že pred tremi dnemi je mogel Zoliman posadko za kratko primirje prositi, da je mogel svoje mertve pokopati. Ležali so krog i krog zida v visokih skladih, da je človeku, ki je to strašno umorijo vidil kri zastajala i mu merzla groza ude pretresala. I zdaj so

se že zopet skor enaki skladi narasli. Nesrečno bojevanje! bi ne bilo tebe i človeške zlobe, matere tvoje, koliko nadpolnih možakov bi delalo več za blagor doma i za blagor človeštva, ki se v tolikem številu pre-zgodno pod sabljico zgrudijo! Koliko več srečnih rodovin bi živelo, ki jih tvoja roka ali v nezumno žalost ali v beraško pohiševanje treši! I vender te ne morem, nesrečni preklinovati. Ti ohraniš med narodi življenje i gibčnost, ki bi v neprestanem miru v nichkužnost zamerla; ti si blagi prijatelj toliko obupnim, ki jim tvoja težka, ljuba sila zopet pokoj serca pod gomilo poda; ti kažeš neskončno moč človeškega uma in udov, ki bi sicer nepoznana, pozabljena bila; ti si pokazal nam Slovanom duh i velikost Zrinjta i njegovih možakov i zatoraj že, nesrečni boj! te ne preklinjam. (Konec sledi.)

P r e p o z n o.

Celi dan lepó cvětela
Mlada mi je rožica;
Pa ko solnčice zaide
Nagne glavco revčica. —

Spet prispeje solnce zlato
Vse ogreje, osvětli; —
Pa prepozno! rožca mila
Se nikdár več ne zbudí. —

J. Štefan.

K e r v a v a s t e n a.

(Narodna pripovédka)

V nemškem delu Zilske doline se vzdiguje visoka pečina, od naroda sploh „kervava stěna“ imenovana. Odkod to ime, ti sledeča pravlica pové.

Na verh omenjene pečine, ki se na enej strani polagoma v dolino zgublja in veliko sladke paše redi, priženeta nekega jutra dva pastirčka svoje ovčice. Ko se poldne prebliža, se vsedeta pod košato smreko. Potegneta iz torbe božji kruhej in skledico, ktero pastirji radi pri sebi nosijo, da kako ovčico v njo pomolzejo, ter si tako južino napravijo. Ravno tako storita tudi naša pastirčka. Jameta južinati, kar jima milo zdihanje in stokanje na ušesa vdari. Strahú se serpo spogledata.

„Bogme! — povzame mlajši, — to so Vile! Moja mamka so mi že večkrat pripovédovali, da tukaj v tej špilji Vile prebivajo. Kaj kej božcan: menka, da tako milo zdihujejo? Tiho! — Slišiš kaj je rekla?“ Kadar bosta pastirčeka zjužinala, bomo šle drobtince pobirat. Oj siromašice, kako se meni smilite?

Berš vzame skledico, jo napolni s ostalim kruhkom, še nekej mléka prilije ter jo postavi pod brino.

„Še ti — reče dalje — svojemu tovaršu, daj eno trohico svojega kruhka, gotovo so lačne, ker hočejo drobtince pobirati. A: moja mamka so meni že tolkaju fletnega i dobrega od Vil pripovédovali, da se mi zares božce prav v serce vsmilijo.“

»Beži! beži! — mu zaverne starejši, — s tvojimi Vilami! Mar bom z božjim kruhom te potepuhne redil, sam pa z praznim trebuhom okoli hodil. Nisim tako neumen ne! Naj si svoj kruh pridělajo; če ne, naj pa kamuje zoblejo, saj ga je zadosti tukaj. Naj te Vile!« —

S timi besédami postavi svojo sklédico kamnja polno k oni svojega tovarša.

Obadva odideta. Na večer, se verneta pod poznato smreko. Pa glej čudesa! Mlajšega skledka je bila kopata rumenega čistega zlatu, terdo-serčnikova pa kakor jo je popustil polna kamnja. Mlajši poskakuje od veselja; ne vè, ne kaj ne kam. Tolkajn dnarjev, — si misli, — še naš debeli župan nima. Vriska i skače brez konca i kraja.

Pa ne tako njegov tovarš. Temno pogleduje spod čela na veselje svojega tovarša. Njegova sreča mu persi greni. Nevošljivost i lakomnost se združita, i on vzdigne svojo roko k bratomorstvu. Neusmiljeno porine mlajšemu svoj nož u mlade nedolžne persi. Rudeča kervca se zlije po skalnatej pečini. Ne vrème ne ploha še ni zamogla tega znamnja strašnega hudodelstva izprati. Iz teh časov so tudi Vile iz ovih krajev zibnule. Samo sténa še znamenuje njih stališče pa tudi strašno zločinstvo. Narod pa je od tega časa ovo steno^a kervavo sténo imenoval. J. M.

Književni pregled.

* V prvem četvertletju t. l. je izšlo na Dunaju 13 slavjanskih spisov in knjižic in scer, 7 českih, 3 serbske, 2 rusinske in 1 bulgarska. Zvun tega se tiska: v državnej tiskarnici Kollar-jeva „Staroitalia“, pri Mehtaristah Rašičeva serbska povést „Fedor in Ljubica, dalej česke „Misionárské zpravy z Ameriky“ in nekaj šolskih bukev.

* Slavjanske čitanke za gimnazije prav hitro izhajajo. Ravno se tiska na državne stroške serbska čitanka od Dr. Subotića in ilirska od Tkalčevića, obe za nižjo gimnazijo. — Pod vodstvom g. L. Jerana, vrednika „Zgodnje Danice“ se tiska v Ljubljani slovensko berilo za drugi gimnazialni razred. Teško ga že pogrešamo. — G. prof. Holowacki je ravno sestavil rusinsko, in navlašč za to ustanovljena komisija eden del polske čitanke. — Česka čitanka, ki je jo g. Čelakovsky že lani sestavil, je morala dóloma že drugič natisnjena biti. Prav veselo se taj slavjanska reč razvija in napreduje.

* Moravske narodne Novine so političko polje popustile in se v čisto belletristični časopis preménile. Izhajajo na stroške knjigarja Bušaka v Berni.

* Sl. moravska narodna Jednota je pred nedavnim sklenila, pod nadpisom: Domáci pokladnice zabavného čtení kratkočasne in podučne knjižice za prosto ljudstvo izdajati. Perva knjižica je ravno izšla in obseže: Cest rodu u od gospe Betty Paoli, preloženo od g. Hansmanna.

* Pod vodstvom Dr. Radlinsky-ga v Budimu pridejo sledeča dela na svitlo:

Prostonarodna biblioteka v 4 svezkih. Donašala bo različne kratkočasno-podučne reči. V 1. zvezku bode kratko zvezdoslovje, zem-

ljopisje, naravoslovje in prirodopis v vprašanih in odgovorih od Jalovec-ky-ga; 2. bode obsegel kratko dietetiko, posebno članke o človeku sploh, njegovej hrani, pijači, spanju, obleki, delu, šolskem učenju in o vzrokih siromaštva v tudi vprašanih in odgovorih od Travnika. Naročnina terpi do konca maja t. l. in znese 40 kr. sr. —

Překlad vyborneho a velikeho dila německekeho Goffine (prestava izverstnega in velikega dela nemškega Goffine). Obseglo bo okoli 40 velicih tiskanih pol. Naročiti se more na to knjigo s 2 gld. do konca maja. — Ravno to imenitno dēlo bode tudi naše društvo sv. Mohora, ki doslej že 368 udov šteje, izdalo.

Z m e s.

* Strašno divjajo in razsajajo Turci po Bosni. Veliko kristjanov je že pobegnilo, — pa žalibog še veliko več jih zdihuje nevmiljeno terpinčeni-
nih po tamnicah v težkih okovih. Veliko jih že pokriva črna zemljica, ki so turškega terpinčenja konec vzeli. Zavolj nekega odkritega od so-
vražnikov keršanskega imena mende izmišljenega punta se otima vsm keršanskim prebivavcem orožje. Duhovniki in premožniši kristjani so v najgnjusniše ječe naterpani. Med drugimi je vtamničen tudi slavnoznani pisatelj, franciskan J. F. Jukić Banjalučanin, ki je doslej dva zvezka svojega: „Bosanskega prijatelja“ izdal. Ravno se pripovēduje žalostna vēst, da je taj mladi rodoljub preminul. Še se ne vē prav, ali so ga Turci odpravili, ali se je sam zavolj velike žalosti in nevolje s nožem vkončal. Natanjčnejše okolišine še niso poznate. Vseobčno mnenje, vse vēsti in izreke keršanskih beguncev pripisujejo to kervoločno progostvo poturici Omerpaši, kteremu je pred nedavnim naš g. Jukić hvalospev tiskati dal, ker se je prej zmiraj pokrovitelja kristjanov hlinil. Oj prevbogi bosanski Slavjani — kristjani! Iz tisučero ran jim cerlja rudeča kervca — človečanska in kristjanska — uzdihujejo, zovejo, prosijo za pomoč, povzdigujejo kervave roke proti Bogu in keršanskim vladarjem, da se saj enkrat vsmilijo njih velike nevolje in bēde.

* Dans zjutrej 7. aprila je nas zapustila poslednja četa s štabom laškega polka Wimpfen, ki je čez zimo tukaj v posadki bil in sedaj proti Zagrebu odide. V vednem spominu bo ostala našemu mestu njih izverstna — slavjanska — regimentna muzika, ktera je nam toliko prijetnih zabav in večerov pripravila. Imenujemo jo slavjansko, ker iz samih Čehosloyanov obstoji, ako se 6 — 8 mōž odšteje. Naj jo spremljajo naša serčna vošila!

* Kakor pri nas, ravno lako je tudi na Hervatskem bila in je še velika težava in zmešnjava zastran šolskih knjig. Verli slavno znani slavjanski spisatelj in c. k. šolski svetovavec, gosp. Dr. Štepan Ilišević, si na vso moč prizadeva, tej potrebi in težavi konec storiti. On je nemške šolske knjige izročil znanim učenim gospodom, da jih na ilirsko prestavijo. To se je bilo zgodilo. Potem je sklical komisio, da naj ona te knjige pretrese u jezikoslovnem in pedagogiskem obziru. Tako bodo hervaške šole skoraj dobile početnico alj abcdnika (Fibel), slovniško čitanko (Sprach- und Lesebuch) in računico (Rechen-

buch). Veselilo bode tudi vse slišati, da se bode že u „početnici“ in „slovnškej čitanki“ nekaj tudi pridalo s cirilico tiskanega. — Razun tih od komisije pregledanih knjig, je gosp. Dr. Štepan Iliasevič sam sestavil „čitanko“ za višji razred in je prenaredel „spisovnik“, ki se ravno u Terstu tiska. Tako bodo ljudske šole na Hervatskem in Slavonskem kmalo dobile potrebne knjige in potem lahko se razvijale in napredovale. Bog daj srečo našim bratom in sosedom! — Šols. Prij.

* Kakor na gimnazii stoji s slovenščino tudi na našej realkej. Predava se 12 ur v tednu od g. Einspielerja. Vsi Slovenci, kterih je vendar le 24, so zavezani, se maternege jezika učiti. Tudi 76 nemških učencev obiskuje slovenski navk.

Med šolskimi pripravniki je rojenih Slovencev 7; rojenih Nemcev, ki se pa slovensko uče, je tudi 7. —

* Na nagrobku českega viteza Jana Kristofa Malovca v Kamenu se bere sledeči brez dvombe od njega samega složeni napis: „O čtenáři, co jsem ja? Prach a popel! Co jsem byl? Urozeny a statečný rytíř Jan Kristof Malovec, pan na Kameně, Zvěstově a Libáni; hle! nyní dědictví me jsou červí. Byl jsem J. M. cisaře radda; než proti smrti rady jsem nenašel. Byl jsem soudce zemsky, sam pak soudu Božihou neušel. Byl jsem malostransky hejtman; ó jak malú stranku jsem sobě získal. Byl jsem nejvyšší země berník; nyní v berní smrti se nacházím. Co mně dnes, zejtra tobě. Vzdechni aspoň a řekni; Odpočinuti věčné dej mu Pane! Léta Paně 1677 dne 20. měsíce července. —“

Te napis posloveniti se nam nepotrebno zdi, ker je že sam po sebi lahko razumljiv. Oponmimo vendar nektere posamesne besēde. Čtenář pomeni: čitatelj, popel-popel, stateční-verli, žlahtni, nyní-sedaj; rada-svet, svetovavec, berník-dačovnik, nachazyti se-znajti se, aspoň-vsaj.

Družtvo sv. Mohora v Celovcu.

Dalej so pristopili p. n. sledeči gospodi. 179. g. Mat. Pirc, mestni kapl. 180. g. Štef. Kociančić, učitel sv. pisma; 181. g. Ant. Kafov, seminiščni vodja; 182. Franc Blažič, bogosl.; 183. g. Ferd. Martelanc, bogslvc. 184. g. Ivan Hrast, bogslvc; 185. g. Fillej Peter, korar stolne cerkve; 186. Presviti gospod Franc Ks. Lušin, knez in padškof Goriški in metrop. ilirski; 187. g. Jak. Stibel, prof cerkv. pověstnice; 188. g. Ant. Sfiligoi, bogslvc; 189. g. Jož. Kregau, bogslavec. Vsi gg. iz Gorice; 190. Thom. Rutar, podfajm. na Mostu; 191. g. Ant. Kragl, novomešnik v Selu; 192. g. Juri Lapanja, kapl. v Kobaridu; 193. g. Ant. Gruzovin, bogslavec; 194. g. Jož. Golia, bogslavec; 195. g. Št. Mozetič, bogslavec; vsi trije iz Gorice; 196. g. Jak. Logar, fajm. v Biljani; 197. g. Št. Princič, kapl. v Vučah; 198. g. Jož. Konc, kapl. v Vučah; 199. g. Pet. Podrieka, kapl. v Tarčmonu na Videmskem; 200. g. Jož. Masera, bogslvc v Corici; 201. g. Fil. Kafov, kapl. v Ročini; 202. g. Lor. Sušnik, kapl. v Dreženci; 203. Jan. Čern, kapl. v Libušini; 204. Juri Mercina, kapl. v Kredi; 205. Jož. Furlani, kapl. v Mernem.

(Dalje sledi.)